

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor.

(XIV. seja dne 3. marca t. l.)

Po prečitani in odobrenji zapisnika zadnje seje je posl. baron Schwegel nujno predlagal: 1.) Vlada se pozivlja, naj izposluje premembo zakona z dne 31. decembra 1895. drž. zak. št. 2 ex 1895. glede pospeševanja malih železnic, tako, da bodo na deželni garanciji sloneči zavodi smeli izdajati zadolžnice tudi v druge investicijske in melioracijske namene in ne samo za železnice; 2.) Dež. zbor naj voli posebno komisijo, katera naj stvar preišče in o njej poroča v prihodnjem zasedanju. V tej komisiji naj bodeta poleg dež. glavarja dva zastopnika dež. odbora, vsaka kurija naj voli jednega, jednega pa izvolijo vsi člani skupaj.

Po korenitem utemeljevanju je zbornica ta velevažni predlog soglasno vzprejela in potem prestopila na dnevni red.

Posl. baron Schwegel poroča o proračunu deželnega zaklada za l. 1897 in se sklicuje na tiskano poročilo.

V glavni razpravi se oglasi za besedo posl. dr. Majaron, češ, da noče provzročiti kake politične in budgetarne debate, pač pa pri tej priliki opozoriti na gospodarski položaj mesta Idrije. Zavzemati se imamo za gospodarsko stanje vseh skupin, čeprav direktno pomagati ne moremo. Idrija stoji in pade z eraričnim rudnikom. Temu poteka letos 400 let, ko je neki sodar našel živo srebro. To je bil rojstni dan mesta Idrije. Od tedaj so se v nekdanji dolini razvijali rudokopi, ki so že pred 300 leti pršli v last države in so danes podlaga drugemu mestu v deželi, broječemu 5000 prebivalcev. Nam mora biti na tem, da idrijski rudnik obdrži svoje ime in krepkost, od katere je naša država že dobila milijone in milijone. Ali na sreci nam mora biti tudi blagostanje idrijskega rodu, ki se odlikuje po mnogih moralnih vrlinah, čigar duševna razvitost je dala deželi in državi mnogo slavnih mož. Pogoji za blagostanje Idrije so pa skoraj jedino le zavisi od države, ki ima tamkaj svoje rudnike in gozde. Zato je naša dolžnost, apelirati na visoko vladu, naj kaj izdatnega stori za Idrijo, za njene delavce in s tem za vse prebivalstvo. Povodov imamo dovolj, da povzdignemo svoj glas. Pritožbe delavcev, provizijonistov, vdov in sirot so znane. Vse delavstvo sicer danes teži po izboljšanju stanja, bolj ali manj cpravičeno. Gotovo pa, kdor pozna tipično skromnost idrijskega rudarja, ta ve, da, če on toži, le v največji sili toži in opravičeno. Visoki vladi so ta težnje dobro znane iz drž. zbora in iz peticij. Razmere v resnici niso take, kakor bi bilo želeči, marveč po nekod silijo v obup. Govornik navaja le nekatere reči. Večina idrijskih delavcev dela po jamah. Delajo pri slabi luči, v slabem zraku, njih življenje je, kakor kaplja na veji. Za 8 ur služijo na mesec 12, 11 ali 10 gld., a tretjina se jim odtegne za brat. skladnico, svetlavo in strelivo. Dobi torej 8 gld. S tem naj živi sebe in rodovino. Naši kmetki posli so pravi grajščaki proti delavcem v Idriji; a delavci, ki so kakor navedeno plačani, so zopet srečni v primeri z drugimi tovariši, ki delajo v akordu. Govornik navaja nekatere mesečne zaslužke, kar obuja v zbornici začudenje. V istotako slabem položaji so tudi gozdarski delavci. Govornik še ob kratkem nariše, kako so slabo preskrbljeni onemogli delavci v starosti, delavske vdove in sirote, za katere se preskrbnina še vedno odmerja po sto let starem pravilniku. Pri vsem tem ni čuda, če

red v Idriji fizično propada. Da se to odvrne in ohrani dobro ljudstvo, treba je, da vlada delavcem dá dovolj težko zasluženega plačila za dobro hrano, da njim skrbi za zdrava stanovanja in da konečno izboljša provizije in preskrbnine. Država je dolžna to storiti pri obilih dohodkih iz rudnika in da pokaže socijalnopolitičen vzgled drugim podjetnikom. Deželni zbor pa naj v ta namen povzdigne svoj glas. Govornik predlaga naslednjo resolucijo: „Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da blagovoli kar največ mogoče pospešiti izboljšanje položaja delavcev, provizijonistov, njihovih vdov in sirot pri ces. kr. rudništvu in gozdnemu erariju v Idriji.“ (Splošno odobravanje.)

Posl. Ažman pravi, da se dež. zbor letos s tem, kar je storil, ne bo mogel pohvaliti, kajti v resnici ni za ljudstvo storil nič posebnega. Kriva je tega sestava strank v dež. zboru. Nobena v dež. zboru zastopanih strank nima zase večine. Gotovo je čudna prikazen, da ravno katoliška stranka ne more ničesar doseči. To pa zategadelj ker se pri vsakem njenem predlogu združita nasprotni stranki in ga pokopljeta. Katoliška stranka je vedela, da v zbornici ničesar ne doseže in zategadelj ni nič predlagala. Ker ljudstvo zahteva, pravi govornik, da vzdigne klerikalna stranka svoj glas, naj se zgodi, in nadaljuje potem: V narodnem oziru so razmere na Kranjskem boljše, kakor v drugih deželah, koder žive Slovenci, vendar pa naš jezik tudi na Kranjskem še nima tistih pravic, katere mu gredo in se tudi v nas še prezira naša narodnost. Pri železnicah se naša narodnost dosledno prezira. Vožni listki in druge tiskovine so izključno nemške. Ali bi ne mogle biti dvojezične? Napisi v vagonih so napravljeni v vseh jezikih (Posl. Višnikar: Celo v madjarskem!), le ne v slovenščini. Navadno se bere le „Nichtraucher — Nem dohany ceknat“ (Posl. Kalan: Slovenec torej lahko kadil!) Tudi osobe ne zna slovenski. Ni še dolgo tega, kar sem na neki postaji vprašal sprevodnika, kje je kupe II. razreda. Odgovoril mi je „Rückwärts“. Hitel sem na konec vlaka, a II. razreda tam ni bilo. V tem se je začel vlak pomikati. Jaz sem skočil na desko in se prijel za držalo ter se tako kakor sprevodnik moral peljati do prihodnje postaje. (Posl. dr. Tavčar: Ste pokoro delali! — Veselost.) Na kamniški železnici je neki sprevodnik, ko se mu je reklo, da se vloži pritožba, ker izključuje postaje samo nemški, odgovoril: „Nur zu, ich geh' Morgen so nach Kärnten“. Ni še dolgo tega, kar sem v Lesce poslal prazen sod, namenjen v Pazin. Vrnili so mi ga, češ, da postaje Pazin ne poznajo, nego le Pisin ali Mitterburg. Trajalo je dolgo, predno so se usmili mene in mojega praznega sode. (Posl. dr. Tavčar: Če je sod prazen, je res hudo!) Tudi poštni pečati in napisi so še največ samo nemški, župni uradi in šolska vodstva pa dobivajo samo nemške dopise. (Posl. Hribar: Zakaj jih vzprejemate? Vračajte jih!) K večjemu dobivamo plačilne naloge v slovenskem jeziku. Za časa barona Winklerja se je navadno slovensko dopisovalo, zdaj je drugače. Ljudstvo to žali, če se njega jezik prezira, a žaljen je tudi njega verski čut, (Posl. dr. Tavčar: Zakaj?) ker se za praznovanje nedelj in praznikov nihče ne meni. Lani je bil na nedeljo sklican v Kranjsko goro kontrolni shod, vsled česar dotični možje niso mogli k maši, v Ljubljani pa se je mestna železnica (Posl. dr. Tavčar: Hribar, to gre nate!) celo na velik praznik merila, kakor je bilo brati v „Slovenca“. (Posl. dr. Tavčar: To so le redki slučaji!) To je ljudstvu v pohujšanje.

Zdaj imamo zakon, po katerem morajo biti ob nedeljah prodajalnice zaprte. Zakaj se ne zapro tudi uradi? (Posl. Višnikar: Kako radi bi to imeli!) Naj uradniki v ta namen sami kaj store. V šoli se prezalo stori za verski moment. Ugovarja se nam, da je šola že verska. (Posl. dr. Tavčar: Saj je!) Vsi predmeti morajo biti prešinjeni verskega duha in tudi učitelji morajo biti vzgojeni v verskem duhu. „Učiteljski Tovariš“ je nedavno tega pozivljaj učitelje, naj pazijo na katehete. Mi smo torej učiteljem na poti. Če nas izpodite iz šole, pojdemo v cerkev, a ljudstvo se bode potem vpraševalo, naj li še pošilja svoje otroke v to šolo. (Posl. dr. Tavčar: Saj mora!) Kakor rečeno, mi nismo stavili predlogov, ker vemo, da bi nas porazili (Posl. Hribar: Prazen izgovor!), a jaz sem to povedal, naj ljudstvo ve, da se potegujemo za vero in besedo materino. (Posl. dr. Tavčar: Saj se mi tudi! — Posl. Kalan: Ne! — Posl. dr. Tavčar: To je sumničenje!)

Posl. Lenarčič obžaluje, da se je razdrlo nekdanje razmerje mej narodnima strankama. Klerikalna stranka je tega sama kriva. Ko je narodna stranka izdelala svoj program, mu ni s klerikalne strani nihče oporekal. Iz programa je vidno, da je narodna stranka verska in narodna. Dasi se narodna stranka ne strinja v vsem s klerikalno, bi bilo vendar mogoče neko porazumljenje, ali postopanje klerikalne stranke ni vedno narodu v korist. Ako pogledamo pastirski list, kateri je bil izdan za državnozbornske volitve, naletimo v njem na odstave, kateri so nekako prouzročili sedanje strastno agitacijo. Volilni boj je neizogiben, ali biti morali bi se z enakimi sredstvi pošteno in lojalno. Sklicujte shode, a dajte tudi nam priliko, da na njih razložimo svoje misli! Zadnji čas ste volilno agitacijo prenesli celo v cerkev. In kako se dela. Na Vrhnikih so duhovniki pozvali ljudstvo k popludanski službi božji. Pri tisti priliki se je ljudstvu razlagal program socijalne demokracije, in sicer na tak način, da se mora človeku studiti, a naposled se je reklo, da socijalne demokrate še presegajo liberalci. V cerkvi, pred razpustitvenim sv. Rešnjim Telescem, se govori vsaj dostojno, a kdor pred sv. R. T. na škandalozen način razlaga prosto ljubezen, kdor govori tam očitno neresnico in to vedoma neresnico, tisti nima nikakega spoštovanja do živega Boga! (Živahni dobro-klici.) Le kdor v Najsvetejšem ne vidi drugega, nego pozlačeno posodo, v kateri je oblat, more govoriti, kakor se je govorilo pri rečeni priliki. Klerikalni stranki ne podtikam, da to odobrava, a proti tej agitaciji tudi ne stori nič. Ta agitacija je prišla do skrajnih mej in lahko pridemo še do gorostasnejših rečij. Zakaj pa se ti agitatorji tako ogrevajo? Krščanski socijalizem ima v sebi nekaj dobrega, a mnogo pogubnega, če velja to, kar je razvil dr. Krek kot svoj program v „Črni bukvali kmetkega stanu“. Krek pozna samo najrevnejšega kmeta in delavca, prav kakor da bi drugih stanov ne bilo na svetu. Program Krekov je naravnost revolucionaren in ščuje delavce proti posestnikom. Ogromna večina prebivalstva je kmetkega stanu in le životari. Če proti tem naščujete še delavce, mora priti do tega, da reče kmet: Pustimo vse in pojdemo v Ameriko! (Dobro-klici.) Zdi se mi, kakor bi klerikalci z blagoslovljeno vodo hoteli ozdraviti rane, katere delajo ljudstvu. Želeti je, da se klerikalna stranka zopet postavi na pravo stališče, potem je upati, da bodeta obe narodni stranki skupno delali v prid naroda slovenskega. (Dobro-klici.)

Posl. dr. Schaffer poudarja, da so deželne finance še v dosti dobrem stanju, tako da lahko brez posebnih skrbi gledamo v bodočnost, zlasti če se najde način, da se izvestne investicije ne bodo plačevale iz tekočih dohodkov in če se zavarujejo deželni dohodki iz doklad na žganje, bode z zmernim zvišanjem doklad mogoče izhajati. — Posl. Ažman je melanholično tožil, da je dež. zbor neploden in da sta drugi stranki krivi, da njegova ni prišla na dan s predlogi, kateri bi ljudstvu za gotovili srečo in blagostanje. Škoda, da gospodje niso dali dež. zboru prilike, pokazati, kako mislijo ljudstvu pomagati iz vseh stisk. A vse kaže, da so le take predloge obdržali zase, kateri se navašajo na šolo in na take reči, za katere res ni dobiti večine. Da pa gospodje s takimi predlogi v tej zbornici ne morejo predreti, na tem je deželni in prebivalstvu le čestitati. Kar je Ažman v jezikovnem oziru tožil, so malenkosti. Jezikovno vprašanje se mora urediti in se bode, a take reči, kakršne je navedel Ažman, se lahko odpravijo z malo pritožbo. Govor posl. Lenarčiča je naredil na vse poslušalce velik utis, toliko bolj, ker je Lenarčič mož, ki vse resno premisli, kar pove. Po njegovih izvajanjih se mora le z nekim strahom gledati, kam nas še dovede agitacija klerikalne stranke in vsakogar mora skrbeti za srečo in bodočnost dežele. Razsodni ljudje vidijo v naprej, da se bodo klerikalci še kdaj tresli, take posledice proužajo njih agitacija, a ker bode to vse prebivalstvo čutilo, moramo le z obžalovanjem gledati na to agitacijo.

Posl. Kalan pravi, naj bo klerikalna agitacija kakoršna koli, taka gotovo ni, kakršna je bila takrat, ko je dr. Schaffer nosil zvonec. Ni čuda, da sta Schaffer in Lenarčič jednih mislij; veže ju liberalizem. Razloček mej klerikalno in narodno stranko je ta, da smatra prva vero za pogoj, ki naj upliva najjavno življenje, druga pa ne. Vodilo klerikalni stranki je pastirski list avstrijskih škofov, kateri zagovarja tudi narodne pravice posameznih narodov, da so ga hvalili radi tega celo liberalni listi. Škofje ukazujejo opozarjati delavce na nevarnost, ki preti od soc. demokracije in duhovniki izpolnjujejo ta ukaz in pojasnjujejo program socijalnih demokratov. Govornik pravi, da neče biti porok, da se ni v cerkvi izrekla nobena nepravilna beseda, in če se je izrekla, jo jako obžaluje. (Posl. dr. Tavčar: To zapišite v „Slovenec“!) Zapisali smo to že večkrat. (Posl. dr. Tavčar: Pa ni nič pomagalo? — Veselost) Gospod Lenarčič je žilil naš verski čut s tem, kako je govoril o blagoslovljeni vodi. Čudno je bilo, ko se je slišalo, da je g. Lenarčič svoj čas rekel svojim delavcem: Kdor se misijona udeleži, bo odpušen. (Posl. Lenarčič: To je laž.) Vzamem to na znanje. Tudi sedaj je postopal posl. Lenarčič čudno proti svojim delavcem. (Posl. Lenarčič: Prepovedal sem jim agitacijo zoper narodno stranko.) in sam je kriv, da je pri volitvi v peti kuriji dobil malo glasov. Postal je moderno tidi, da se Najsvetejše porablja v politične svrhe. (Posl. Hribar: Saj je res!) Izpostavilo se je po naročilu škofov tudi letos, ne za katerega kandidata, nego za to, da bi se volitve ugodno vršile, in molitve so bile, da bi bil izvoljen mož po božji volji. (Posl. dr. Tavčar: Potem sem jaz izvoljen po božji volji! — Veselost) Krščanski socializem je za posl. Lenarčiča večje strašilo ko socijalna demokracija. (Posl. Lenarčič: Skoro da!) Jedino krščanski socializem more ustaviti naval socijalne demokracije. Sloga bi bila pač dobra, da bi zastopniki slovenskega naroda ne plesali, kakor jim veleposestniki godejo. Zdaj se nobena rač ne more doseči. (Posl. dr. Tavčar: Marsikaj se je že doseglo!) V mnogih rečeh smo tako jedini, a za slogo je treba skupnih načel. Sicer pa bomo kmalu složni, kakor kažejo volitve, dočim je zveza narodne stranke z veleposestniki naletela na odločen odpor v vrstah narodne stranke. (Posl. dr. Tavčar: To Vam je dr. Gregorič povedal!) Ne, to so Vam povedali v nedeljo „pri Maliču“, ko ste morali bežati iz dvorane. (Klici: Nesramno!)

Posl. grof Barbo se sklicuje na Kalanovo očitje, da so Nemci svoj čas pri volitvah sleparili ter pravi: Premlad sem še, da bi v tem oziru kaj iz lastne izkušnje mogel vedeti, vendar ni dvoma, da se tako kakor klerikalci še ni kmalu kje agitivalo. In sredstva, s katerimi agitujejo klerikalci; so skrajno nevarna. Mihočemo, da se vera ohrani, a vi jo sami diskreditirate s tem, da jo zlorabljate. Vaše postopanje se bode še nad Vami maščevalo. A da vi ne dosežete svojih strankarskih

smotrov, je le žaleti, da bi na korist deželi in vsemu prebivalstvu, klerikalni manjšini stala vedno v tej zbornici nasproti liberalna večina. (Dobro klici.)

Posl. dr. Tavčar pravi, da je take govore, kakršen je bil Kalanov, jako težko poslušati. Kalan, pravi govornik, je trdil, da sem zbežal z volilnega shoda pri Maliču, dasi ve, da to ni resnično. S svedoki lahko dokažem, da je imela narodna stranka na tem shodu večino in da je zapustila dvorano, v katero niti vsi njeni volilci niso mogli, ker se je bilo bati izgredev. Meni podtikati, da sem zatajil narodnost, da sem izgubil narodno mišljenje, to je perfidnost in nesramnost. Jaz sem za svoj narod že nekaj storil in upam, da bom še. Tista svojat, ki se je zdaj, ko je v narodni stranki nastalo nespozumljenje, priklatlila iz klerikalnega tabora, da bi v naših vrstah delala zgago, me ne more žaliti. Jaz sem stopil v vrsto tistih, ki nečejo, da bi v naši deželi nastala popolna tema, in kakor Kalan, se tudi jaz tolažim z upanjem, da se bodo tudi našemu ljudstvu odprle oči. (Živahno pritrdjevanje.)

Posl. dr. Žitnik toži, da so stroški za ljudsko šolo preveliki, ker se 23% vseh doklad porablja v šolske namene, češ, to spravi našega kmeta še na nič. Dalje pravi, da njegova stranka nikakor ne zahteva, naj bi učitelji prišli zopet v položaj, v katerem so bili nekdanj in napade potem dež. šolski svet, zaradi ukrepa, s katerim se je določila nemščina kot obligatni predmet na slovenskih, slovenščina pa kot obligatni predmet na nemških ljudskih šolah. Govornik pravi, da je dež. šolski svet zlorabil predlog posl. Hribarja, naj se uvede na realni slovenščina kot obligatni predmet za vse učence, in ga razširil tako, kakor nihče niti misli ni, namreč na ljudske šole. Končno polemizuje s predgovorniki radi klerikalne agitacije, obžaluje strastno agitacijo svojih pristašev in pravi, naj se agituje lojalno in stvarno. (Posl. Višnikar: Takih agitatorjev mej Vami ni 10!) Govornik priznava, da sta narodni stranki in narodnih vprašanjih večinoma jedini, v gospodarskih je cela zbornica jedina, sicer pa naj vlada vselej in povsod načelo: in dubiis libertas! (Dobro klici)

Napredlog posl. dr. Tavčarja se zaključi debata.

Posl. Hribar konstatuje na Žitnikovo trditev, da klerikalci niso izzvali današnje debate, da so klerikalci poslali prvega govornika v boj. (Posl. Kalan: Lenarčič je bil prej oglašen.) To ni mogoče, ker bi sicer ne bil Ažman prej dobil besede.

Dež. glavar Detela konstatuje, da se je prvi oglasil dr. Majaron, drugi Ažman, ostali pa pozneje.

Posl. Hribar nadaljuje: Debato je torej začel Ažman. Na njegovo očitje, da dež. zbor ni nič storil, mu je že dr. Schaffer rekel, da to ni res. Na narodnogospodarskem polju delali smo vsi složno, a naravno je, da se nekateri veliki projekti niso kar na kratko rešili, ker gre za velike stroške in je treba prej študij. Ažman je rekel, da njegova stranka zategadelj ni stavila nikakih koristnih predlogov, ker bi jih bila večina zavrgla. To je najbrž le renomaža, le izgovor za volilce. Gotovo je, da v narodnem oziru še ni vse tako, kakor bi moralo biti. Za odpravo navedenih nedostatkov se poganjam že več let. Deloma je teh razmer kriva vlada, deloma smo jih krivi sami. Če se duhovnikom nemški dopisuje, zakaj ne vračajo dopisov? Pri železnicah je treba vsak slučaj naznaniti dotičnemu ravnatelju. Glede poštaih pečatnikov se našim željam v kratkem ustreže. Samonemški pečatniki se uradoma odpravijo. (Dobro klici.) Narodno vprašanje bi nas moralo vedno vezati, a konstatovati treba, da ni bilo vedno tako. Očita se nam zveza z veleposestniki. Do neke meje obstoji ta zveza, ali nismo se zvezali, da bi le količkaj odstopili od svojih narodnih tirjatev in tega ne more in ne sme od nas nihče zahtevati. (Posl. grof Barbo: Tako je!) Katoliška stranka ni opravičena nam kaj očitati, saj je bila prej sama zvezana z veleposestniki in sad njene zveze je bilo, da je prišel dr. Papež v dež. odbor in sad te zveze je bil tudi tisti ukaz dež. šolskega sveta, kateri je Žitnik prej napadal. Ta ukaz je zakrivila klerikalna stranka. Žitnik se je ogreval za načelo in dubiis libertas. Tega ravno vi ne poznate, če bi to načelo poznali, potem bi in necessarii na podlagi narodnega programa lahko skupno delovali. Mene navdaja nekaj stid, da poroča Nemec o dež. budgetu, da je bil po zaslugi klerikalcev voljen, dasi se je bil oglasil za ta referat naroden poslanec. Ažman je govoril tudi o verskem čutu. Za verski čut se lahko različno deluje, gotovo pa ne tako, kakor se zdaj dela po naših svetiščih. Glede pra-

znovanja nedelj, ve vodstvo klerikalne stranke, da sem se koj ustavil, ko sem izvedel, da so naših razmer nepoznavajoči ljudje merili mestno železnico v nedeljo in uvedel tudi na magistratu strogo posvečevanje nedelj in praznikov. Če tako ravna liberalen župan, potem slovenski liberalci nismo tako hudi kakor nas rišete. Delujmo vsak po svojem prepričanju na korist naroda. Naglašala se je tudi verska šola. To imamo in tudi učitelji so vzgojeni v verskem duhu. Če si mislite, da se mora vsak predmet učiti v verskem duhu, ne vem, kako naj se potem uči slovenska slovnica ali računstvo. Gospodom pa ni za versko, nego za konfesijsko šolo. Tako hočejo, da bi imeli v njej vsjo oblast v rokah (Posl. Ažman: Ne vse! Posl. dr. Tavčar: Pa vsaj velik del.) Ažman je zaključil svoj govor s Slomškovim izrekom: Mi delujemo za katoliško vero in besedo materino. Ko bi Slomšek živel, bi gotovo ne odobral, kar zdaj počenjajo naši škofje. Dokaz tega je veliki Strossmayer, kateri pri klerikalni stranki nima simpatij in le pomislite, kako je Vaša stranka blagemu škofu Pogačarju grenila življenje, zdaj pa leži pred škofom na kolenih. Kalan je govoril tudi nekaj o liberalizmu. Jaz sem liberalec, a naš liberalizem je ločiti od tistega, kateri je židovstvo zaneslo v nemško liberalno stranko. Takih liberalcev, kakršni smo mi, je tudi mej duhovniki. (Živahno pritrdjevanje.) Mi smo svobodomiseln in taki ostanemo! (Dobro klici) Mi smo se vedno borili zoper vodstvo škofov v politiki. Klerikalci ste doslej trdili, da škofov ne zmatrate za svoje politične voditelje, Klun je nekoč rekel, da mu škof v politiki nima nič ukazovati, zdaj pa je Kalan izrecno priznal, da si daste svoje prepričanje predpisovati. (Posl. Kalan: Ni res! — Klici: Res je! Čista resnica!) Kalan se je skliceval na krščansko pravičnost, katere odseva iz pastirskega lista avstrijskih škofov. Poglejte v zgodovino, kako dolgo je hribarja v zvezi s favdalci tlačila človeštvo. Smelo je, kar je rekel Kalan glede Najsvetejšega. V zmislu njegovih izvajanj so se tisti duhovniki, ki so delali zoper izvolitev dra. Tavčarja, pregrešili zoper voljo božjo. (Posl. dr. Tavčar: Saj so se! — Veselost) Kalanu je že žal, da je izpostavljanje Najsvetejšega tako interpretiral. (Posl. Kalan: Prav nič!) Govorilo se je tudi o socializmu. Z njim se mora vsaka stranka baviti, a proučava se premalo tako pri nas kakor pri vas. Kar je v njem dobrega, za to se treba zavzeti in in upreti se je temu, kar je v njem pogubljivega. V tekočem zasedanju je vladal koncilijanten ton. Ko ste bili klerikalci v zvezi z Nemci, odrekli ste nam podporo za deklško šolo, zdaj smo jo dobili z vašo pomočjo in takisto smo tudi z vašo pomočjo izposlovali priboljšek učiteljem. Ko bi se uvaževal lepi rak, kateri je naglašal dr. Žitnik, bi lahko obe narodni stranki delovali na srečo in korist slovenskega naroda. (Živahno pritrdjevanje.)

Deželni predsednik baron Heind odgovarja sarkastično Ažmanu, da je notranji uradni jezik nemščina, da se kmalu uvedejo dvojezični pečati in da se pri železnicah skrbi, da zna vse osebe slovenski. Potem se loti dr. Žitnika. Opozarja ga, da v deželi ni šole, katere bi ne zahteval zakon. Deželni šolski svet postopa previdno in vedno z ozirom na razmere dotičnih občin. „Slovenec“ se je še pred kratkim naduševal za omiko ljudstva in priporočal ustanovitev kmetijskih bralnih društev. Pogoji za uspevanje takih društev je pač ta, da mora ljudstvo čitati znati. Konec „Slovenčevega“ članka se glasi: Pojdi in ustanovi bralno društvo, a bolje bi se bil glasil: Pojdi in ustanovi najprej šolo, potem bralno društvo. (Pritrdjevanje.) Sklepa deželnega šolskega sveta gledé obligatnega pouka slovenščine, oziroma nemščine na ljudskih šolah ni treba šele opravičevati. Stvar je jasna. Deželni odbor je bil sklenil priporočati deželnemu šolskemu svetu, naj uvede obligatorni pouk obeh deželnih jezikov na ljudskih šolah. O tem je poročal v svojem letnem poročilu in deželni zbor je dotično poročilo brez debate odobril. (Posl. dr. Tavčar: Soglasno!) In kdo je bil poročevalec? Poslanec Ažman! (Občna veselost. Posl. dr. Tavčar: Žitnik vé vse to, smo mu že povedali prej!) V očigled temu ni treba Žitniku nič več odgovarjati. (Klic z galerije: Ta se je pošteno blamiral!)

Posl. dr. Papež popravlja faktično, da ni mej klerikalci in veleposestniki nikdar bilo nikake zveze. Občna veselost. (Posl. Hribar: Kaj pa ulični napisi?) Pokoril sem se sklepu stranke. (Veselost.)

(Konec prih.)

Državnozbornske volitve.

Na Gorenjem Štajerskem zmagali so socijalni demokratje z veliko večino v Ljubnu in Langenwangu. Na Gorenjem Štajerskem imajo socijalisti nekaj upanja, da pridobe jeden mandat, ali vsaj volilni boj bode jako hud.

Dr. Edvard Wolfhard je naznanil vsem županom mariborskega volilnega okraja, da kandiduje na podlagi nemškonnarodne stranke. Upanja ima precej, da bode voljen. Slovenci v tem volilnem okraju nimajo nobenega upanja do zmage.

Staročehi so postavili dosedaj deset svojih kandidatov in izdali svoj volilni oklic. V njem ponavljajo svojo staro zahtevo, naj bi se deželni zborom vrnila pravica voliti državni zbor. Sploh se oklic izreka za večjo samoupravo dežel in narodno enakopravnost. Stranka je vedno za obnovenje češkega državnega prava, in odločno proti temu, da bi kedaj sedanja politična zveza z Nemčijo se premenila v kako državnopravno zvezo, kakor to zahtevajo narodni Nemci. Staročehi hočejo z drugimi češkimi strankami složno delovati v dosedo v oklicu navedenih namenov. Tudi več narodno-gospodarskih zahtev se omenja in zahteva nadaljevanje socijalnih reform, pri čemur se pa ne sme zaiti v nobeno skrajnost.

V liberškem okraju kmetiskih občin je voljenih 109 socijalističnih in 125 protisocijalističnih volilnih mož. Socijalisti v tem okraju kandidujejo dr. Adlerja. Ker pa mej meščanskimi strankami ni jedinstvi, prišlo bode gotovo do ožje volitve in je prav lahko mogoče, da zmagajo socijalisti.

V Pergu na Gorenjem Avstrijskem so se za peto kurijo združili liberalci in socijalisti in zmagali proti klerikalcem. Bolj zanimiva je pa bila volitev kmetške občine Perg za četrto kurijo. V vsej občini imata volilno pravico v tej kuriji samo dva kmeta. K volitvi je prišel samo jeden, ki je sebe volil.

V Somboru v Galiciji je bila volitev volilnih mož pete kurije določena na tri dni. Ker so pa rusinski kmetje došli v velikem številu k volitvi in niso hoteli oditi, dokler ne volijo, se je volitev podaljšala še za tri dni, da vsi pridejo na vrsto. Prve tri dni se je neki jako počasi volilo, ker je komisija hotela na ta način kmete odgnati, predno so volili. — Proti več 100 osebam se je v Galiciji začela sodnijska preiskava zaradi izgrediv pri volitvah. Seveda poljska poročila vso krivdo za izgrede vračajo na Rusine in kmetško stranko. Seveda resnica je pa to, da se ljudje le upirajo proti aleparijam pri volitvah. — V krakovskem okraju kmetiskih občin bode najbrž voljen socijalist. V desetih občinah so namreč zmagali socijalisti. V Lipniku pri Biali so zmagali socijalisti pri volitvi za peto kurijo. V Wadowickem okraju kmetiskih občin bode pa najbrž voljen za poslanca duhovnik Szpondra, pristaš Stojalowskega. V Levovu so za prli socijalista Zlaszkiewicza, ki kandiduje v jaro-slavski peti kuriji za državni zbor.

V Ljubljani, 4. marca.

Tirolski deželni zbor je razveljavil mandate italijanskih poslancev, ker vzlic povabila deželnega glavarja niso prišli v deželni zbor. Zopet bodo nove volitve. Vlada in duhovščina bodeta zopet napeli vse sile, da bi pri novih volitvah zmagali z možmi družega mišljenja, a se jima najbrž ne posreči. Konservativna stranka v italijanskem delu Tirolske nima zaslonbe, tem manje, od kar se je izrekla, da ni za abstinenčno politiko.

Gorenjeavstrijski deželni zbor se je te dni posvetoval o povišanju učiteljskih plač. Sklenil je, da se plače zboljšajo, kadar bodo dopuščale gospodarske razmere. Učitelji bodo pač še morali dolgo čakati. Klerikalna večina bode vedno trdila, da gospodarske razmere povišanja ne dopuščajo. Poslanec Ebenhoch je pri tej priložnosti zopet izlil ves svoj srd na učitelje. Očitale je jim je, da nimajo vere in domoljuba in da se pajdašijo s socijalisti. Poslanec Beurl je Ebenhochove napade zavračal kot pavšalna sumničenja. Povedal mu je več jaho resničnih, a gorenjeavstrijskega klerikalnega voditelja se ničesa ne prime. Poslanec Zehetmayr je pa zatrjeval, da se kmetom še slabše godi, kakor učiteljem, potem se je pa izrekel, da se zopet upelje šolnina. Z upeljavo šolnine menda hoče ta klerikalec povzdigniti stan.

Kdo bode krečanski generalni guverner? Velevladim napravlja velike težave vprašanje, kdo naj bi bil bodoči krečanski generalni guverner. V tem so jedine, da ne sme biti niti Turek niti Grk. Pa tudi za to niso vse velevladi, da bi bil podložnik kake velevladi ali balkanske države, ker bi potem dotična država imela preveč upliva na Kreti, ali bi pa guverner skušal pomagati svojim vojakom proti Turkom. Bti bode moral torej podložnik kake manjše evropske države. Seveda poleg tega bode pa moral imeti precejšnje upravne sposobnosti, da bode mogel urediti upravo dežele, ki je sedaj silno zanemarjena. Nadaljne težave so pa jezikovne sposobnosti, ker znanje turščine in novogrščine ni zadosti razširjeno po zapadni Evropi. Od dse do dne imajo velevladi večje težave s krečanskim vprašanjem.

Novi vezir. Sultan je ponudil veliko vezirstvo zopet Sajd-paši. Poslednji je jeden najnadarjenjših turških državnikov in bi bil morda jedini sposoben izvršiti kake reforme v Turčiji. Sajd-paša uživa tudi zaupanje kristijanov, dasi je mohamedan. Ker je pa že bil veliki vezir in razmere že dobro pozna, neče kar tako vzprejeti vladnega krmila. Zahteva, da bode smel ministre prav popoluoma po svoji volji izbrati, in da se odstranijo vsi ministerski in dvorni uradniki, katere narod sovraži. To sultanu ne ugaja, kajti odstranili bi se morje, v katere ima on največ zaupanja, ki se mu znajo najbolj laskati. Zato pa ni verjetno, da bi Sajd-paša zares postal veliki vezir. Sultan ga je najbrž hotel le zaradi tega poklicati, da velevladim nekako pokaže, da je voljen upeljati reforme.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. marca

— (Volilni odbor narodne stranke) ima, kakor smo že poročali, svojo sejo jutri dne 5. t. m. ob 7. uri zvečer v „Narodnem domu“ v spodnji kavarni. Istotako zboruje isti odbor dne 6. in 8. t. m. vsakokrat ob 7. uri zvečer.

— (Deželni zbor kranjski) imel bode jutri zopet sejo. Radi nedostajanja prostora smo morali odložiti konec poročila o včerajšnji seji.

— (Volitev v V. kuriji) Vdeležba volilcev je bila danes dopoldne primeroma jako majhna. Klerikalci so imeli skoro povsod večino, za njimi socijalni demokratje za temi pa narodna stranka. Narodno meščanstvo se dopoldne še ni volitve udeležilo, in če se naši somišljeniki ne potrudijo toliko, da pridejo vsaj popoldan ali pa jutri dopoldne na volišče, je osigurana zmaga klerikalcev. Ker so imeli klerikalci dopoldne na raznih krajih s 40—50 glasovi že absolutne večine, je gotovo, da propade narodna stranka — če propade, — le vsled nečuvne brezbržnosti narodnih volilcev.

— (Benefica g Marcela Fedyczkowskega) bode jutri večer s svetovno slavno opero češkega komponista Smetane. Gosp. Fedyczkowski je znan kot izboren, jako marljiv in simpatičen pevec, zato se je nadejati najobilnejše udeležbe.

— (Umrl) je davi vpokojeni dež. sodišča svetnik g. Karol Pessiaek v starosti 73 let.

— („Sokolova“ maskarada.) Zaradi obilice deželnozbornskega gradiva smo morali obširni popis maskarad odložiti za jutrišnjo številko.

— (Občni zbor kranjskega voj. veteranskega kora.) ki se je vršil zadnji nedeljo, t. j. dne 28. februarja letos v mestni dvorani, bil je razmeroma dobro obiskan. Ob določeni uri pozdravil je poveljnik, magistratni koncipist Jurij Mihalič navzoče člane s klicem „Slava“ na presvetlega cesarja ter otvoril na to zborovanje. Iz letnega poročila povzamemo, da je društvo v minulemu letu tako v humanitarnem kakor patriotičnem oziru storilo svojo dolžnost. Poveljnik omenja zatom osnovanja deželne „Zaveze“ kranjskih veterancev in da je ista pristopila državnej veter zavezi na Dunaji kot član; nadalje petdesletnica vladanja Nj. Veličanstva cesarja Fran Josipa I. za koje proslavljanje se bode še v tekočem letu potrebno sklenilo in ukrenilo. — Društvo je imelo v preteklem letu 1217 gld. 82 kr. dohodkov ter 1444 gld. 9 kr. stroškov. Na podporah se je razdelilo mej 30 članov 398 gld. 23 kr., za pogrebe 80 gld. in vdovam in sirotam izplačalo se je 70 gld. Premoženje znaša 4987 gld. 51 kr. in je naloženo deloma v kranjski deloma v mestni hranilnici, inventarna vrednost znaša 1015 gld. 34 kr. Društvo šteje 40 častnih, 3 podporne in 198 rednih članov. Poročilo blagajnikovo vzelo se je z odobrenjem na znanje in upravnimi komisiji podelil absolutorij. Na to se je vršila volitev odbora za triletno upravno dobo. Izvoljeni so bili: Jurij Mihalič poveljnikom, njegovim namestnikom Alojzij Schaffenrath, adju-

tantoma Fran Zavašnik in Karol Kristan, blagajnikom Fran Škof, računovodjo Jak. Smolč, odborniki pa: Anzlin Fran, Bergant Stefan, Cigoj Ivan, Čik Jakob, Habit J., Horvath Matija, Hartman Fran, Klobaus Jurij, Krašovic Peter, Mitalič Mihael, Oblak Fran, Rozman F., Span Marko, Vončina Anton, Vrhovec Fran, Wimer Jenez, Zorman Al. in Žgur Matija; revizorji pa Kordiš Ivan, Pilberšek Janez in Pleško Josip; častnikom Wimer Janez. Na to je poveljnik zaključil zborovanje s trikratnim „Slava“ klicem na presvetlega cesarja. — Zborovanje se je vršilo sveda samo v nemškem jeziku, dočim je društveno letno poročilo tiskano vender v slovenskem in nemškem jeziku.

— (Pričetek letšnje stavbene sezone) Kakor vse kaže, se bodo stavbena dela kolikor moč zgodaj pričela in lani pričeta, nadaljevala. „Sušec ima sicer — kakor pravi ljudski pregovor — „va-krivljen rep“, a bati se ni, da bi napravil z vremenom podjetnikom posebnih zbrig in provzročal ovire, vsled katerih bi se z raznimi deli pričetki ne moglo. Par trdk se je že obrnilo za pridobitvijo potrebnega števila delavcev, večina delavcev prišla bode seveda rada sama koncem tega meseca v Ljubljano kruha iskat. Stavbišča za Pongrazovo hišo, nekdanjo meščansko bolnico, i. v. dr. so že zagrajena, kar znači, da se gradnja teh poslopij kmalu prične. Temelj za gradnjo deželne vlade se na on-dotnem stavbišči naglo izkopava, in za razna druga dela dovažja in pripravlja se sedaj obilica potrebnega materiala. Ljubljana dobi do poznega letošnje jeseni s svojimi 60—70 novozgrajenimi hišami povsem del velikomestnega lica. O napredku stavb v našem mestu hočemo svoječasno tudi v tej sezoni vestno poročati.

— (Lovski uspehi leta 1896.) V preteklem letu bilo je ustreljenih v lovskem okrožji ljubljanskega mesta: 1 srna, 70 zajcev, 35 poljskih jerebic, 80 prepelic, 9 kljunačev, 35 kozic, 36 divjih rac, 1 čuk in 8 kraguljev.

— (Izgubljene reči) Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekom meseca februarja zglašene naslednje izgubljene reči: štiri denarice s sknupim znaskom 59 gld. 18 kr., dve srebrni uri z verižico, zlat prstan, taje v zlato vdeleni diamanti, etui za tobak in pompadur torbica s pletilom.

— (Najdene reči) Tekom meseca februarja bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene, oziroma oddane naslednje najdene reči: Zlata ura z verižico, denarnica z manjšo svoto, zlata zapetnica, srebrna ura, mlin za kavo, dežnik, tobačnica in nekoliko okvirov za fotografije.

— (Chromophotograf) (žive fotografije), kateri je v Gradcu v redutni dvorani nastopil z najboljšim uspehom, mudil se bode ob svojem potovanju preko Ljubljane v orijent, nekoliko danj tu ter otvori predstave v zimski dvorani pri „Maliču“ v nedeljo dne 7. marca.

— (Gostovanje slovenske opere v Celju.) Dne 14. t. m. bode gostovala naša opera v novozidanem „Narodnem domu“ v Celju, kjer je zelo pripravna in velika, elegantna dvorana s prostornim odrom in z galerijami. Pela se bode Verdijeva opera „Rigoletto“, ki je dosegla v Ljubljani največji vepih.

— (Opera) Kakor zagrebški listi poročajo, je tudi pri drugi predstavi „Ksenija“ imela sijajen uspeh. Gledališče je bilo polno in je nanduseno pozdravljalo soliste in tudi z vso opero bilo jako zadovoljno. „Ksenija“ ostane, soditi po dosedanjih uspehih, stalno na repertoarju hrvaškega gledališča. Pri predstavi je bil tudi graški gledališki ravnatelj Gottinger, ki je v Zagreb prišel nalašč za to, da pridobi „Ksenijo“ za graško gledališče. — G. Parma piše sedaj novo opero po tekstu Mascagnijevega libretista, pesnika Menascija. Iznenađen po izredni dovršenosti hrvaške opere in občanar po krasni gostoljubnosti Hrvatov, objubil je, da se uprizoni njegova opera v prvič na hrvaški pozornici. — Mi bi pa želeli, da izpremeni dični naš glasbenik svojo obljubo v toliko, da se bo pela njegova opera zajedno v obeh gledališčih, kakor se godi to često z dramami prvih nemških dramatikov. — Intermezzo iz „Ksenije“ izide za klavir prirejen v „Vienacu“.

— (Razpisane službe.) Na drž. gimnaziji v Kranju s početkom šolskega leta mesto šolskega sluga z letno plačo 300 gld., aktivitetao priklado letnih 75 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 20. marca dež. šolskemu svetu v Ljubljani.

* (Poslancu okna pobili.) Omladinci so v Pragi dru. Heroldu pobili okna. Več oken so mu razbili. Nekega trgovskega pomočnika je policija zaprla.

* (Delavskih nasilnih mrtvecev) je bilo po štatističnem izkazu l. 1895. v Avstriji 835, nevarno ranjenih in pohabljenih pa 54.562. Te številke glasno govoré, koliko proletarcev-delavcev žrtvuje poprečno vsako leto svoje življenje in svoje ravne nde.

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: „Berači pri beračenju“ v Grabovem na Goriškem 3 krome. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Brzjavke.

Dunaj 4. marca. Danes je bila prva volitev v peti kuriji, in sicer v Bukovini. Izvoljena sta bila Malorus Vinicki in Rumunec Popovici.

Dunaj 4. marca. Ob sklepu borze so hkrati vsi kurzi silno padli, ker je došla vest, da je Grška napovedala Turčiji vojsko in da je grški kralj že odpotoval na tesalsko mejo. Vest še ni potrjena.

Atene 4. marca. Metropolit je brzojavno naprosil metropolita v Petrogradu in nadškofa v Cunterburyju, naj se potegneta za Krečane.

Atene 4. marca. Če se mora Grška udati pritisku velisil, se vrne z vojsko samo polkovnik Vassos s Krete, vsi drugi častniki se pridružijo ustašem.

Beligrad 4. marca. V Stari Srbiji so Turki začeli Srbe moriti. V Prilepu so umorili dva srbska popa in dva bogata kmets, v Tetovu so napadli svate in ubili 7 oseb, 21 pa nevarno ranili. Tudi v drugih krajih so bili izgredi. Srbi so močno razburjeni.

Carigrad 4. marca. Vlada je doslej mobilizovala 72.000 mož, 50.000 drugih pa poklicala pod zastave.

Poslano *)

slavnomu uredništvu „Slovenca“.

Volitve imamo, jaz pa v takem času stojim telesno stražo. Kapelani me namreč stražijo po dnevi in po noči. Dokler gori v moji sobi luč, zmeraj se kak teh gardistov smuča okolo hiše. Z to sem psa za ta čas zaprl, da vedno ne laja. — Oci dan sem se peljal v Ljubno kupovat neko hosto. Peljal sem se tedaj mimo župnišča v St. Mhela. Moje kobilice grečo prav hitro, ali kapelan je le tlel za mano, sopol po stranskih potih in vs upehan je pridrl do omerjene hoste. T m sem možem, ki so mi kazali hosto, mej drugim tudi rekel, da se naj brigajo za to, da dobe boljše ceste; naj torej vzamejo svoje občinske odbornike v roke! Te ceste so namreč slabše, kakor najslabše v Turčiji. — Pctem smo šli pit „likf“; nato sem se odpeljal domov. To strašansko početje je popisal moj gardist v „Slovencu“ šte. 41. Ne bi na to odgovarjal, kakor tudi na drugo ne, saj sem, odkar imamo volitve, stalna rubrika v „Slovencu“. V feljtonu v vvednih člankih, v dopisih, noticah poročajo ti moji stražniki o mojem trdnem zdravju. To vse me veseli! Tudi to me niti malo ne jezi, ko čitam, da se moji gardisti gido lažejo o meni. Te laži namreč mojemu zdravju še doslej ni malo niso škodile; le vesel sem, ko vidim, kako se ti ubogi ljudje mučijo in potijo, kadar te laži kujejo. Meni vsaj je v radost, ko opazujem, kako se moji sovražniki nad mano jeze in celo duhovniki, ki so se bili odtegnili svetu v lastno očiščenje in posvečenje, kakor to o sebi in sotrudnikih v šte. 42. pišejo. Ali vse kaj družega je, da bi bil jaz lahko kriv bolezni ali smrti kakega teh Vaših dopisnikov, ki letajo za mano. Tega pa res nečem. Ubogo človeče se mora prebladiti, če teče uro daleč za vozom za mano! Ne, temu storim sam konec s tem, da Vam javim, da vzamem odslej tudi vsakega takega vohunčka na voz, ga vdenem s kožuhom, da se z mano pelje in da dela zraven mene svoje beležke. Dopisnik, ki je pisal dopis v št. 41. o meni, se je ono nedeljo, ko je letal za mano, gotovo prebladil in ima bržčas vročinsko bolezen. Ves ta dopis da namreč vsakemu misliti, da se dopisniku bléde. Torej glejte gg. uredniki „Slovenca“, kaka škoda se Vam lahko zgodi, če Vam zbolijo več teh na tako neumen način, ali pa celo

Št. 7655.

Natečaj.

(348—1)

Kopanje tal za polaganje kablja in postavljanje drogov za prevodnike pri mestni elektrarni se razpisuje.

Napraviti je: okolu 17.000 m jarkov za kablji, 60—80 cm globokih, 40—50 cm širokih. K tem delom dodati je tudi pesek, kar se ga bode potrebovalo za položitev kabljev in pa opeko za pokritje istih.

Postaviti je nadalje približno 700 drogov in ima vsa dotična dela ter eventualno tudi dobavo materijala (gramoza) preskrbeti podjetnik.

Podjetniki, ki bi hoteli prevzeti omenjena dela in dobave, naj vložijo zapečateni ponudbe s 5% nim vadijem najkasneje do poludne

13. marca 1897

pri podpisnem magistratu.

Pogoje dobave in predpise gledé teh del dobiti je pri mestnem magistratu v pisarni za električno razsvetljava.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 2. marca 1897.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

umrje! — Torej pošljite jih v bodoče k meni. Jaz jim bom rad povedal, kdaj se kam peljem in vzamem jednega svojih mladih prijateljev sabo. Tudi vsakemu tih rad doma v sobi povem kaj o volitvah, kandidatih, duhovnikih politikih in kaj mislim o socializmu (Imam lepo zbirko socialističnih knjig, tudi to mu odprem v porabo!) Prav odkritosrčno bom v pogovoru, kakor če b. se s prijateljem razgovarjal. Svoje prebladiti se ne! Toliko v informacijo.

Z odličnim štovanjem

Dr. K. Slanec.

V Novem mestu 24. februvarja 1897.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Štev. 56. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 780.

V petek, dné 5. marca 1897.

Na korist pevca „Dramatičnega društva“

Marcelu Fedyczkowskemu

Prodana nevesta.

Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina. Uglasbil B. Smetana. Po češkem izvirniku preložil A. Funtek. Kapelnik g. Hilarij Benišek. Režiser g. Josip Nolli.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 8. uri. Konec ob 10. uri.

Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov.

Prihodnja predstava bo v nedeljo, dné 7. marca 1897.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
3	9. zvečer	725,2	6,4	brezvetr.	dež	
4	7. jutraj	725,1	1,2	sr. jzah.	oblačno	27,2
"	2. popol.	727,5	7,4	p. m. zah.	pol obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 6,5°, za 4,9° nad normalom.

Dunajska borza

dné 4. marca 1897.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	90	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	10	"
Avstrijska zlata renta	122	"	90	"
Avstrijska krona renta 4%	100	"	70	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	—	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	15	"
Avstro-ogerske bančne delnice	945	"	—	"
Kreditne delnice	357	"	25	"
London vinta	119	"	85	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	67 1/2	"
30 mark	11	"	73	"
10 frankov	3	"	53	"
(italijanski bankovci)	5	"	05	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Dné 3. marca 1897.

1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	151	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	188	"	50	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	"	50	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	99	"	80	"
Kreditne srečke po 100 gld.	198	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	26	"	50	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154	"	50	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	448	"	—	"
Papirnat rubelj	1	"	26 3/4	"

Učenca

krepkega in z dobrimi šolskimi spričevali, vzprejem v popolno preskrbljevanje in takoj v svojo trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe pod naslovom: „Učenec“, poste restante št. Rupert, Dolenjsko. (281—5)

VIZITNICE

priporoča

„Narodna Tiskarna“

po nizki ceni.

Vzprejme se sollicitator ali izurjen notarski kancelist

za ljubljansko pisarno. — Pogoji: lepa pisava, zanesljivost in dobra spričevala. — Ponudbe s prilogi vzprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (346—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so s srednjeevropskim časom. (15—51)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga do Trbiča.

Ob 12. uri 5 min. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Frantsensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, čez Klein-Weidling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. jutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Frantsensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoludne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inost, Bregence, Curih, Genova, Paris; čez Klein-Weidling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marjine vaze, Heb, Francove vaze, Karlove vaze, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. jutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. svečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiča.

Ob 6. uri 52 min. jutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Frantsensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoludne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregence, Inost, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovec, Frantsensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min. svečer osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla.

Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. jutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svečer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 28 min. jutraj, ob 2. uri 6 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. svečer, ob 10. uri 25 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. jutraj, ob 11. uri 15 min. dopoludne, ob 6. uri 50 min. svečer, ob 9. uri 55 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Vzprejemem mlajšega

koncipijenta.

Plača po dogovoru.

Dr. Dragotin Treo

(344—1)

odvetnik v Postojini.

Proti kašlju in nahodu, osobito dece, proti zastizenju, boleznim v vratu, žledom in mehuru priporoča se najbolje koroški

rimski vrelec.

Varstvena znamka.

Naravno pristen natočen.

Najfinejša namizna voda. (3344-13)

Zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u, Dunajska cesta; v Kranju pri F. Dolencu.

Ze dlje časa dobivam skoro vsak dan pošiljatve, da izrečem svoje mnenje o svilih blagih, katera so bila kupljena za obleke in bluze v drugih trgovinah, a so v kratkem času razpadle! Zaradi toliko dragega mi časa, ni mi žal mogoče, da bi temeljito, stvarno in strokovnjaško odgovoril na vsa vprašanja, timveč moram odkloniti daljna taka odgovaranja. Vsakdo, ki kupuje, naj se varuje predno kupi in naj se obrne na strokovnjaka.

Hohensteinska svilna tkalnica „Lotze“

v Hohensteinu na Saksonskem.

(308—1)

Št. 7654.

Natečaj.

(347—1)

Za mestno elektrarno v Ljubljani razpisuje se

stavba centralne postaje v Pristavskih ulicah.

Zgraditi je: Kotlišče z razpetino 14 m in strojno poslopje z razpetino 15,5 m. Strojno poslopje in kotlišče zgraditi je s skupno srednjo steno in s približno dolžino 33 m.

Zmožni podjetniki, ki bi radi prevzeli omenjena dela in dobave, naj vložijo zapečateni ponudbe s 5% nim vadijem najkasneje do poludne

13. marca 1897

pri podpisnem magistratu. Mere za to stavbo dobiti je pri magistratu v pisarni za električno razsvetljava, kjer so na vpogled tudi stavbeni pogoji

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 2. marca 1897.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.